

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Nemzetközi művelődési Társaság a Népopera-ról*

Forrás: *Alkotmány*

Bp.

1915 VII. 14

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Népopera

Idő

„1915”

Személy

Helyszám

Nemzetközi művelődési Társaság a Népopera-ról.

Budapest, jul. 13.

Alig négy éve, 1911-ben hasitottak ki a Tisza Kálmán-téri sétány területéből 3000 négyszög-métert, hogy ezen Márkus Dezső karnagy népies jellegű színházat építhessen.

Meg is építette s a földteke minden tájáról idehozott énekesekkel az óriási nézőteret betöltő közönségnek gyakorta szerzett magasabb élvezeteket. Már az állandó társulat kevésbbé szerzett élvezetet a publikumnak. Az operettek nem tudtak elég közönséget vonzani.

Pedig a főváros a szerződést a prókatori fufang minden eszközével készíttette el a vállalkozó javára.

Egyrészt megszabta benne a maximális helyárat oly alacsonyan, hogy mindenki bámult. Az első három évben nem volt szabad a földszint és emelet helyárait három koronánál magasabban megállapítani, sőt a minimális helyárat is fixirozták 50 fillérben. Ámde megengedték, hogy évenként 80 idegen nyelvű előadást is rendezhessen a színház s ezekre már magasabb helyárat irhatott ki, sőt a 3 koronás helyárat akkor sem voltak kötelezők, ha magyar előadás keretében külföldi vendég lépett föl, ez pedig megtörténhetett akár minden este.

Azt is kikötötte a főváros, hogy ha a bérlő (mert a színház fölépülése után mindjárt a főváros tulajdonába ment át s Márkus Dezső ötven évre évi 2 darab 20 koronás aranyért kapta használatul) kötelezettségeinek stb. nem tud megfelelni, a szerződés rögtön megszűnik s a színház minden felszerelésével visszazáll a fővárosra. De azután azt is hozzátette, hogy az

ingatlan a tanács beleegyezésével adósságokkal megterhelhető s a vállalat másra is átruházható. Ezzel a kecsegtető felhatalmazással élt is a bérlő s — mit tehetett egyebet — csinálta az adósságot bőven. Végre, még a három év sem telt le, a részvénytársasággá változott Népopera végképp megszüntette fizetéseit.

Beütött a «Krach». A színház visszazállt a fővárosra. De rajta volt 1,300.000 korona jelzálogos kölcsön, amiért a főváros szavatosságot vállalt. Ezenkívül a fővárosnak különféle közmunkákért, vízdíjakért, koksziért, tűzkár-biztosításért körülbelül 113.000 korona követeleése van a Népopera-n s 44.000 koronával segítette a személyzetet, mikor konzorcium volt. Ezt a pénzt szeretnék valahogy megmenetni.

A demokrata-rezsim fénykorából való eme művészi alkotás további sorsa tehát a fővárosnak igen érthetően fekszik a szívében. Megpróbálták az állammal tárgyalni, hogy vegye bérbe a la Népszínház, melytől Bárczy annak idején oly szerencsésen szabadult. De a kultusz-miniszteriummal folyamatban volt tárgyalások a háború végleg megakasztotta.

Most a Népopera Részvénytársaság új gondolattal és új ajánlattal jött a fővároshoz.

Ugyanaz a Népopera részvénytársaság, mely a moratórium következtében kötelezettségei teljesítésére nem volt kényszeríthető, mint vadonatúj vállalkozó jön, kinek a fővároshoz eddig semmi köze nem volt, s ajánlatot tesz, hogy a Népopera ügyeit rendezze s az engedélyidő további 46 éven át bérlő is. Ajánlatának komolyságát 73.000 korona biztosítékkal bizonyítja. Azt mondja, kiegyezik minden hitelezőjével, kiknek követelése a Népopera ingatlanára bekebelezve nincs s ezeket kielégíti, a bekebelezett terhet pedig pontosan fogja törleszteni, a hátra-

lékos adót is fizeti. de kívánja, hogy a főváros üzemi követeléseinek, a már említett 113.000 koronának csak 25%-át kelljen megfizetni, vagyis a főváros engedjen el a társaságnak mintegy 75.000 korona adósságot. Viszont fizet a Népopera-ért a bérlő társaság 1915 szeptember 1-től 1920 augusztus 31-éig évi egyezer korona, 1920 szeptember 1-től öt éven át évi ötezer korona, 1925 szeptember 1-től öt éven át évi hétezeröttszáz korona, 1930 szeptember 1-től öt éven át évi tízezer korona s így tovább öt évenként 12.500 K, 15.000 és végre 20.000 K bért.

Természetesen, a Népopera nem maradhat meg eredeti hivatásában. A színház ezentul a Márkus Dezső szerződésében foglalt mindenféle színelőadások rendezésén és külföldi társulatok (staggione) szerepeltetésén kívül revük, varieték, mozgófénykép és ezekkel rokontermészetű előadások és egyéb mutatványok rendezésére és tartására lenne jogosítva, azzal, hogy az igazgatóság az egyes műfajokat kizárólagosan vagy vagylagosan kiválthatja: Előadásokat a társaság nappal vagy este korlátlanul rendezhet.

A Népopera eredeti szerződésében 5 e) pont alatt ez állott: «Az előadások nyelve kötelezően magyar».

Az intézmény variété jellegénél fogva ezt a kikötést a társaság törölni kívánja.

A tanács mindezt pártolja s a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

Végeredményben itt egy bukott kereskedő csődön kívüli kiegyezést próbál meg. Ha sikerül, más cég alatt újra megnyitja a boltot. Színházból zengeráj és mozi lesz — s egyéb mutatványok is lesznek láthatók a Nemzetközi Művelődési Társaságban!